

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 8P/3/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3821200213
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Tomáš Rudáš
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2021:3821200213.2

Uznesenie

Okresný súd Prievidza vo veci starostlivosti o mal. dieťa: F. F., nar. XX.X.XXXX, v konaní zastúpená kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, dieťa rodičov: matka F. S., nar. XX.X.XXXX, bytom 1. L. XXX/X, C. pod F., otec T. F., nar. XX.X.XXXX, bytom 1. L. XXX/X, C. pod F., o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd neodkladným opatrením, do č a s n e z v e r u j e mal. F. F., nar. XX.X.XXXX, do osobnej starostlivosti otca T. F., nar. XX.X.XXXX.

II. U k l a d á otcovi maloletej T. F., nar. XX.X.XXXX povinnosť v lehote 30 dní od doručenia tohto uznesenia podať návrh na začatie konania o úprave rodičovských práv a povinností k maloletej.

III. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

IV. Výkon neodkladného opatrenia n e n a r i a d ť u j e .

odôvodnenie:

1. Otec maloletej podal dňa 15.1.2021 na Okresnom súde Prievidza návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd zaviazal matku, aby odovzdala maloletú do starostlivosti otca. V návrhu otec uvádza, že matka maloletej neustále nadáva, používa fyzické aj psychické násilie, vyžaduje od nej úlohy, ktoré vzhľadom na svoj vek a zručnosti nie je schopná plniť, často jej nedovolí ísť spať, kým to nie je hotové. Keď si maloletú zastane jej brat, matka mu nadáva, keď to urobí otec maloletej, toho aj fyzicky napadne. Matka sa má otcovi a bratovi maloletej vyhrážať, že ich dá „pozatvárať“. Správanie matky je čím ďalej tým agresívnejšie, v domácnosti nevedia, čo môžu od nej očakávať. Starostlivosť o maloletú matka nezvláda. Otec maloletej navrhol matke návštevu psychológa alebo psychiatra, ale bezúspešne. Situáciou v rodine maloletá trpí.

2. K návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia sa vyjadril Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza. Úrad eviduje spisovú dokumentáciu maloletej od dňa 15.5.2014, v súvislosti s vykonávaním funkcie kolízneho opatrovníka vo veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 9P/19/2014.

3. Maloletá pochádza zo vzťahu matky a otca, ktorí žijú v spoločnej domácnosti, obývajú rodinný dom v osobnom vlastníctve otca, maloletá obýva samostatnú izbu. Spoločne s rodičmi a maloletou v rodinnom dome býva aj plnoletý brat maloletej. Matka maloletej je dlhodobo nezamestnaná, otec maloletej pracuje vo firme L. U. a.s. prevádzka Sebedražie. Maloletá navštevuje ôsmy ročník na Základnej škole ul. Mariánska 554/19, forma -Aprogen pre intelektovo nadané deti. Maloletá má mimoškolské aktivity, navštevuje hudobnú výchovu, hru na husle a tanečný krúžok. Ošetrojúcou lekárkou maloletej je MUDr. Janíková.

4. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza opakovane začal v rodine vykonávať opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately od 10.11.2016, po tom čo sa na úrad dostavila stará matka maloletej pani F. Q. a teta maloletej P. P. s podozrením na psychické týranie maloletej matkou. Maloletá ako aj obaja rodičia uvedené popreli. Aj napriek tomu, úrad odstúpil oznámenie polícii. Uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru Prievidza č. ČVS:ORP-897/1-VYS-PD-2016 zo dňa 6.12.2016 bolo podozrenie so spáchania trestného činu týrania maloletej odmietnuté.

5. Počas vykonávania opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately s rodinou v tom čase bolo zistené, že pri riešení problémov matka očakávala, že jej úrad pomôže vyriešiť spory vo vzťahu k nehnuteľnosti. Uvedené nie je v kompetencii úradu, preto matka začala byť napätá, poukazovala na neschopnosť zabezpečiť práva dieťaťa, neustále kládla dôraz na to, aby bola maloletá s celou situáciou oboznámená, s čím úrad nesúhlasil a snažil sa maloletú čím menej vystavovať stresovej situácii. Úrad v tom čase nezistil zanedbanie starostlivosti zo strany rodičov. Maloletá však bola vystavovaná konfliktným situáciám v rodine, ktoré nepriaznivo vplývali na maloletú, čo potvrdila aj MUDr. Garajová, preto úrad vyzýval rodičov, aby rodinnú situáciu riešili bez účasti maloletej.

6. V priebehu mesiaca apríl 2017 sa upravili vlastnícke vzťahy k nehnuteľnosti, v ktorej maloletá žila, situácia v rodine sa zlepšila, v rodine preto nebolo potrebné ďalej vykonávať opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

7. Dňa 31.7.2018 sa na úrad dostavila matka s tým, že otec maloletej požiadal Obecny úrad Lehota pod Vtáčnikom o zrušenie jej trvalého bydliska. Pracovníci úradu matke poskytli poradenstvo pri riešení krízovej situácie. Dňa 2.8.2018 úrad vykonal šetrenie pomerov v rodine maloletej, počas ktorého sa matka správala neprimerane, vulgárne sa vyjadrovala, a následne fyzicky napadla pracovníčky úradu. Incident bol hlásený na Obvodné oddelenie Policajného zboru Nováky, poškodená pracovníčka úradu Mgr. S. B. podala na matku trestné oznámenie. Úrad ešte v ten istý deň mal záujem v rodine maloletej preveriť starostlivosť o dieťa aj za asistencie príslušníkov polície, matka však neumožnila osobný kontakt s maloletou, úrad kontaktoval otca maloletej, ktorý sa vyjadril, že maloletá je v bezpečí a v poriadku. Od uvedeného obdobia úrad opakovane začal v rodine vykonávať opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, rodine a maloletej sprostredkoval intervencie na referáte poradenskopsychologických služieb. V priebehu spolupráce s rodinou sa vzťahy medzi rodičmi zlepšili aj následkom toho, že otec prihlásil matku opäť k trvalému pobytu na adrese C. na základe čoho bola v mesiaci november 2018 spolupráca s rodinou ukončená.

8. Dňa 13.1.2021 na základe telefonickkej žiadosti z Okresného riaditeľstva Policajného zboru Prievidza bola pracovníčka úradu vykonávajúca služobnú pohotovosť prítomná počas šetrenia v rodine maloletej. Maloletá mala pracovníčke okrem iného uviesť, že ju matka bije a tiež uvádzala skutočnosti, ktoré maloletá neskôr oznámila na polícii. Následne bola pracovníčka prítomná počas výpovede maloletej pri podávaní trestného oznámenia. Po podaní trestného oznámenia si otec maloletú vzal do domácnosti pričom sa zaviazal, že jej bude zabezpečovať riadnu starostlivosť a dohliadne, aby maloletá nebola v prítomnosti matky bez tretej osoby. Úrad zároveň sprostredkoval pre maloletú intervenciu na referáte poradensko-psychologických služieb a stretnutie so psychologičkou sa uskutočnilo dňa 18.1.2021.

9. V nadväznosti na podané trestné oznámenie Odbor kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru Prievidza vykonával preverovanie vo veci zločinu týranie blízkej a zverenej osoby, kde ako poškodená vystupuje maloletá. Úrad na základe žiadosti vypracoval správu k číslu ORPZ-PD-OKP-35/2021-DS a dňa 16.1.2021 o 16:30 hod. sa zamestnanec úradu v rámci výkonu služobnej pohotovosti zúčastnil výsluchu maloletej ČVS : ORP-41/1-VYS-PD-2021. Dňa 19.1.2021 bola telefonicky kontaktovaná vyšetrovatelka ktorá uviedla, že dňa 18.1.2021 bola matka sudcom pre prípravné konanie vzatá do vyšetrovacej väzby, ktorá by sa mala realizovať v Ústave na výkon väzby Ilava.

10. Dňa 18.1.2021 otec počas pohovoru uviedol, že trvá na svojom návrhu, aktuálne zostal s dcérou na OČR a zabezpečuje jej starostlivosť. Do budúca, ak by matka podstúpila odborné vyšetrenie, nebude sa správať agresívne a v afekte ubližovať dcére, mal by záujem obnoviť s ňou spolužitie.

11. Dňa 18.1.2021 počas pohovoru maloletá uviedla, že má oboch rodičov rada a zlé správanie zo strany matky by sama nenahlásila, aj keď si uvedomuje, že správanie matky voči nej ako k dcére nebolo správne. Maloletá sa vyjadrila, že matka sa jej po fyzických a psychických útokoch ani raz

neospravedlnila, tvárila sa, ako keby sa nič nestalo, otec sa jej až do posledného incidentu nezastal, častejšie sa jej zastal brat. Maloletá potvrdila, že z návratu matky do domácnosti má strach, ale zároveň uviedla, že si želá, aby bola doma a dlhšie odlúčenie od matky si nevie predstaviť. Maloletá chce byť zverená do osobnej starostlivosti svojho otca, vyjadrila sa, že si s otcom rozumie a otec jej nijako neublíži.

12. Úrad priložil k svojej správe zápisnicu o trestnom oznámení zo dňa 13.01.2021 a úradný záznam zo dňa 13.01.2021.

13. Maloletá má v domácnosti otca vytvorené vhodné podmienky pre uspokojovanie svojich potrieb. Počas rozhovoru bolo možné pozorovať, že má k otcovi vytvorené pozitívne citové väzby a prejavila záujem byť v starostlivosti otca.

14. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza navrhol, aby vzhľadom k tomu, že maloletá je t.č. zverená do starostlivosti matky, ktorá je podozrivá zo zločinu týranie blízkej a zverenej osoby, kde ako poškodená vystupuje maloletá, a zároveň je matka vo vyšetrovacej väzbe, na základe čoho nemôže zabezpečovať starostlivosť maloletej, je v záujem maloletej návrhu otca vyhovieť.

15. Podľa § 2 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak.

16. Podľa § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

17. Podľa § 329 ods. 1 veta prvá CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania.

18. Podľa § 360 ods. 1 CMP, neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

19. Podľa § 336 ods. 1 CSP, ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania, môže vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Súd túto povinnosť neuloží najmä vtedy, ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami.

20. Podľa § 336 ods. 2 CSP, súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší, ak žaloba nebola v lehote podaná.

21. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

22. Neodkladné opatrenie, nariadené, či už pred začatím konania vo veci samej alebo po jeho začatí, je jedným zo zabezpečovacích inštitútov v civilnom procese a jeho zabezpečovacia funkcia sa prejavuje najmä v schopnosti zabrániť dočasnou a provizórnou úpravu nepriaznivým následkom, ktoré by mohli pred začatím konania alebo už v začatom konaní nastať. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho súd nezisťuje všetky tie skutočnosti, ktoré má mať zistené pred vydaním konečného rozhodnutia. Skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť nariadenia neodkladného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z tohto dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Miera

osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Záujem maloletého je jedným z predpokladov, na základe ktorých môže súd nariadiť neodkladné opatrenie.

23. Súd z pripojeného spisu sp. zn. 9P/19/2014 zistil, že konanie o úprave práva a povinností rodičov k maloletej iniciovala matka, ktorá v návrhu uviedla, že s otcom spolu žijú už 20 rokov, plánuje s maloletou odísť zo spoločnej domácnosti, pričom zo strany otca malo dochádzať ku agresívnemu správaniu a vulgárnym vyjadreniam, čoho svedkom bola maloletá. Otec tvrdenia matky pri pohovore s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza poprel, a uviedol, že takéto je naopak správanie matky. Otec napriek rozdielnym tvrdeniam o rodinných pomeroch s návrhom súhlasil a súd vo veci rozhodol rozsudkom č.k. 9P/19/2014-25 zo dňa 16.7.2014 tak, že maloletú zveril do starostlivosti matky a otca zaviazal platiť výživné vo výške 80 eur.

24. Súd ďalej z registra trestov GP SR zistil, že matke maloletej bol na základe rozsudku sp.zn. 3T/87/2019 zo dňa 3.7.2020, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 1.12.2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. 23To 103/2020 zo dňa 1.12.2020 uložený trest odňatia slobody podmienene na 1 rok so skúšobnou dobou v trvaní 1 rok do 2.12.2021 za trestný čin podľa § 323 ods. 1 písm. b) Trestného zákona (pozn. súdu útok na verejného činiteľa pre výkon právomoci verejného činiteľa).

25. Z lustrácie v súdnom registri je zrejmé, že na Okresnom súde Prievidza je vo vzťahu k matke maloletej vedené trestné konanie sp. zn. 2Tp/5/2021. Matka je stíhaná vyšetrovateľom Okresného riaditeľstva PZ v Prievidzi, Odbor kriminálnej polície Prievidza, pod ČVS: ORP-41/1-VYS-PD-2021, pre zločin podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona. Uznesením Okresného súdu Prievidza sp.zn. 2Tp/6/2021 zo dňa 18.01.2021 bola obvinená vzatá do väzby v tejto veci.

26. Zo zápisnice o trestnom oznámení sp. zn. ORPZ-PD-OKP-35/2021-DS zo dňa 13.1.2021, predloženej Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, vyplýva, že maloletá sa dostavila na príslušné oddelenie PZ za účelom podania trestného oznámenia na svoju matku. Podľa tvrdení maloletej sa jej matka k nej dlhodobo nevhodne správa, nadáva jej a tiež ju bije, bez toho aby maloletá nejakým spôsobom matku k tomu provokovala. Dohovor od otca maloletej, jej brata, či susedov matka vôbec neregistruje. Matka sa správa nepríčetne, maloletá musí vykonávať všetky domácnostné povinnosti ako ona. Keď si matka zmyslí večer pred spaním sadiť kvety, maloletá musí ísť pomôcť a nemôže ísť do postele. Od zhoršenia pandemickej situácie spojenej so šírením covid-19 sa situácia ešte zhoršila, bitky sú prakticky na dennodennom poriadku, jednotlivé dni sa maloletej splyvajú, pred príslušníkmi polície si spomenula len na niektoré incidenty. Dňa 24.12.2020 sa stal incident, kde pri úderoch matka maloletej rozbila pery a tiekla jej krv. Incident nastal po tom, ako maloletá chcela ísť na prechádzku so svojím bratom a matka ju odmietala pustiť s odôvodnením, že nie sú urobené povinnosti, ktorými ju zúkolovala. Matka maloletú za nič nechválí. Dňa 12.1.2021 po tom, čo matka maloletej prikázala vyložiť nákup, ktorý priniesla a maloletá nestihla vyložiť všetok nákup pretože mala hudobnú výchovu, matka maloletú udierala otvorenými dlaňami aj päťami. Maloletá trpí nespavosťou, je plačlivá, nedokáže sa sústrediť a zo svojej matky má strach, pretože nevie, čo od nej môže očakávať.

27. Z trestného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 2T/6/2021, v ktorom konaní bola odporkyňa vzatá do väzby súd zistil, že podľa vyjadrenia svedkov sa odporkyňa správa nevyspytateľne a fyzicky ohrozuje svoju dcéru. Súd mal potom z návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza zo šetrenia rodinných pomerov maloletej ako aj z ostatných listinných dôkazov za preukázané, že v súčasnosti existuje potreba dočasnej úpravy pomerov u maloletej v jej záujme, a preto návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia vyhodnotil ako dôvodný a dočasne zveril maloletú do jeho osobnej starostlivosti.

28. Pri rozhodovaní o nariadení neodkladného opatrenia súd prihliadol o.i. na skutočnosť, že matka bola sudcom pre prípravné konanie vzatá do vyšetrovacej väzby, a t.č. sa nachádza v Ústave na výkon väzby Ilava pre podozrenie z trestnej činnosti týrania blízkej a zverenej osoby. V samotnom trestnom konaní súd posúdi, či skutková podstata trestného činu bola, resp. nebola naplnená, a teda, či matka spáchala alebo nespáchala predmetný trestný čin. Do rozhodnutia vo veci samej je nevyhnutné, aby starostlivosť o maloletú vykonával iná osoba. Súd na základe prešetrených pomerov kolíznym opatrovníkom a na základe zistených skutočností dospel k záveru, že otec maloletej zabezpečí riadnu starostlivosť tak, aby

boli naplnené jej potreby a záujmy. Navyše maloletá sa pred kolíznym opatrovníkom vyjadrila, že chce byť zverená do osobnej starostlivosti svojho otca, nakoľko si s otcom rozumie a otec jej nijako neubližuje.

29. Súd výkon rozhodnutia nenariadil, nakoľko od vzatia matky do vyšetrovacej väzby zabezpečuje starostlivosť o maloletú jej otec, preto nebol dôvod realizovať výkon rozhodnutia.

30. Súd uložil v zmysle § 336 CSP otcovi maloletej povinnosť v lehote 30 dní od doručenia tohto uznesenia podať návrh na začatie konania o úprave rodičovských práv a povinností k maloletej. Ak tento návrh v určenej lehote nepodá, súd v zmysle uvedeného ustanovenia môže aj bez návrhu uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia zrušiť. Ak otec podá návrh aj vo veci samej, potom predmetné nariadené neodkladné opatrenie má účinnosť do času právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

31. Podľa § 367 ods. 3 CMP uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením a ak sa nevyhlasuje je vykonateľné len čo bolo vyhotovené.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia v troch vyhotoveniach na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje (§ 357 písm. d/ CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na výkon rozhodnutia podľa ustanovení o výkone rozhodnutia vo veciach maloletých podľa Civilného mimosporového poriadku. Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola povinnému uložená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného právneho predpisu (Exekučný poriadok).